

P A U L I A P O S T O L I V I T A.

47

tus; Et eos civitatem conturbare dixerunt.

Cucurrit plebs adversus eos, & Magistratus scisis tunicis eorum jusserunt eos virgis cædi, & cum multas plagas eis impo- suissent, miserunt eos in carcerem. Media autem nocte Paulo & Sila orantibus, & laudantibus Deum, subito terræ motus factus est magnus; mota sunt fundamenta carceris, aperta sunt ostia, & omnium vincula soluta sunt. Expergefactus custos cum se interficere vellet, vinclitos fugisse putans, clamavit Paulus universos adesse. Ille petito lumine introgressus procidit Paulo, & Sila ad pedes, & producens eum foras ait: Domini, quid me oportet facere, ut salvus fiam? illi dixerunt: Credere in Dominum Iesum, & salvus eris tu, & dominus tua. Et locuti sunt ei Verbum Domini, cum omnibus qui erant in domo ejus. . . . & lavit plagas eorum, & baptizatus est ipse, & omnis domus; & apposuit eis mensam, & iactatus est cum omni domo sua, credens Deo. Die autem facto, miserunt Magistratus libertores, dicentes (custodi:) dimitte homines illos. . . . Sed Paulus se Romanum civem professus quæstus est, quod cæsi publicè, indemnati, occultè ejicerentur: timueruntque Magistratus, & deprecati sunt ut educti de carcere, egredierentur de urbe. Illi exeentes introierunt ad domum Lydiae, & viisi fratribus, consolatisque profecti sunt. Act. c. 16. vers. 11.... 40.

Paulus, & Silas per Amphipolim, & Apolloniam veniunt Thessaloniam.

XXXIII. Cum autem perambulassent Amphipolim, &

Apolloniam, venerunt

Thessaloniam, ubi erat Synagoga Iudeorum. Et secundum consuetudinem Paulus introivit ad eos: & per Sabbathum tria discerebat eis de Scripturis, adaperiens & insinuans, quia Christum oportuit pati, & resurgere a mortuis; & quia hic est Iesus Christus, quem annuntio vobis. Et quidam ex eis crediderunt. Et adjuncti sunt Paulo & Sila, & de coloniis, Gentilibusque multitudo magna, & mulieres nobiles non paucæ. Zelantes autem Iudei assumentesque viros malos, concitaverunt civitatem, & assistentes domui Iasonis in qua manebant Paulus & Silas, quarebant eos producere in populum. Act. c. 17. vers. 1... 10.

Paulus & Silas à Thessalonica veniunt Beream.

XXXIV. Fratres vero (in Thessalonica) per noctem dimiserunt Paulum, & Silam in Berœam: qui cum venissent, in Synagogam Iudeorum introierunt. Hi autem erant nobiliores eorum, qui sunt Thessaloniciæ, qui suscepserunt Verbum... cum autem cognovissent in Thessalonica Iudei, quia Berœæ prædicationum est à Paulo Verbum Dei: venerunt illuc, & commoverunt multitudinem. Act. c. 17. vers. 10... 13.

Venit Athenas, ubi Dionysius Areopagita, & alii ad fidem convertuntur.

Statimque Paulum dimiserunt fratres, ut XXXV. iret usque ad Mare. Silas autem, & Timotheus remanerunt ibi (Berœæ) qui autem deducebant Paulum, perduxerunt usque Athenas, & accepto mandato ad Silam, & Timotheum; ut quam celeriter venirent, profecti sunt. Paulus dum Athenis eos expectat, videns Idolatriæ deditam civitatem, disputabat in Synagoga cum Iudeis, & coloniis, & in foro.... quidam autem Epicurei, & Stoici Philosophi differebant cum eo: alii irridebant ipsum, Seminiverbiūque vocaverunt, & novorum dæmoniorum annuntiatorem, & apprehensum ad Areopagum duxerunt dicentes: Possimus scire à te, quæ est hæc nova doctrina? (Athenienses enim omnes, & advenæ hospites, ad nihil aliud vacabant, quam aut dicere aut audire aliquid novi.) Stans ergo Paulus in medio Areopagi, de Ara, quæ apud eos esset ignoto Deo dicata, differit: Deum esse, qui fecerit mundum, & omnia quæ in eo sunt: eumque cum cæli & terræ sit Dominus, non in manu factis Templis habitare: & nos non debere æstimare auro aut argento, aut lapidi sculpturæ artis, & cogitationis hominis Divinum esse simile.... Quidam adhærentes Paulo crediderunt, in quibus Dionysius Areopagita, & mulier nomine Damaris, & alii cum eis. Act. c. 17. vers. 14.... 34.

Corinthum venit.

Posthæc (Paulus) egressus Athenis, venit XXXVI. Corinthum, & inveniens Aquilam Iudeum, Ponticum genere, & Priscillam uxorem ejus, qui Claudio imperante à Româ discesserant, accessit, & mansit apud eos, scenofactoriam exercens: & disputabat in Synagoga per omne Sabbathum, interponens Nomen Domini Iesu. Redeuntibus autem de Macedonia, Sila, & Timotheo; instabat Paulus Iudeis testificans esse Christum Iesum, contradictibus autem eis, & blasphemantibus, dixit ad eos: Ex hoc ad Gentes vadam. Migrans inde introivit in domum Titi justi colentis Deum, cuius domus erat conjuncta Synagogæ.... Et Crispus Archisynagogus credidit Domino, cum omni domo sua: & multi Corinthiorum audientes credebant, & baptizabantur.... Et dixit Dominus noster per visionem Paulo: Ne timeret, sed loqueretur; quoniam sibi populus esset multus in hac civitate; & sed sit ibi annum, & sex menses, docens apus eos Verbum Dei. Galilie autem Proconsule Achæiæ, infurrexerunt uno animo Iudei in Paulum, & adduxerunt eum ad tribunal. Sed cum Gallio Proconsul harum rerum Iudex esse nollet, minassetque Iudeos è tribunali, Paulus adhuc sustinuit (Corinthi) dies multos. Act. c. 18. vers. 1.... 18.

Paulus & Silas è Cenchris navigant in Syriam.

Fratribus (qui Corinthi essent) valedicens XXXVII. Pau-